

Trondheimsresolusjonen 2020.

Trondheimskonferansen 2020 vil motarbeide all politisk høyrevridning i verden og de stadig økende ulikhetene mellom folk, klasser og land. For å få til dette i Norge er **BAMA-linja** viktig med sine strategiske punkter:

B for å **bekjempe** H/V/KrF-regjeringas høyrepolitikk ved å bidra til et politisk alternativ fundamentert på fagbevegelsens verdigrunnlag.

A for å **avvise** aggressive arbeidskraftkjøperforeninger og arbeidskraftkjøperes angrep på, og undergraving av, landsomfattende tariffavtaler.

M for å **motvirke** høyredreining av Arbeiderpartiet og øvrig arbeiderbevegelse.

A for å **aktivisere** fagbevegelsen. Kapitalistenes offensive og aggressive framferd raserer livsgrunnlaget vårt og sender altfor mange mennesker ut i elendighet. LO må bruke sin sjølstendige kraft på venstresida og skal alltid være partipolitisk uavhengig, men aldri politisk nøytral. Vi skal alltid kjempe for demokratiske verdier og et samfunn bygget på sosialistiske og feministiske prinsipper som ivaretar klima, miljø og folket.

I. Arbeiderkollektivet og kampen for hele, faste stillinger.

Sterke arbeiderkollektiv eksisterer på grunnlag av vilkårene *fysisk nærhet, likhet og felles problemsituasjon/felles problemforståelse* blant arbeiderne. Mangel på *fast ansettelse* undergraver arbeiderkollektivet og derved de faglige organisasjonene og fagbevegelsens makt og de rettigheter vi har opparbeida gjennom 150 års kamp. Stortingsflertallet med initiativ fra Høyre/FrP-regjeringa har i 2015 og 2017 vedtatt forverringer av arbeidsmiljøloven (AML) og tjenestemannsloven, som undergraver faglige rettigheter og gir eierklassen økt makt. Riksrevisjonen har påpekt at stadig grovere arbeidslivskriminalitet gir økte problemer i norsk arbeidsliv. Vikarbyråene var ment å erstatte fast ansatte ved sykdom og permisjoner, men har i mange år hatt fullt frislipp. EUs vikarbyrådirektiv legitimerer løsarbeidere. Arbeidskraftkjøpere organiserer seg bort fra ansvar for egne ansatte gjennom blant annet franchisemodellen, å tvinge ansatte til å opprette enkeltmannsforetak og arbeidsformidling gjennom mobilapper. Bemanningsforetak og løsarbeid undergraver fag- og yrkesopplæring og Mesterbrevutdanning, fordi slike utdanninger fordrer et seriøst arbeidsliv som tilrettelegger for «læring i arbeid». Staten kjøper privat barnevern og undergraver tillitsvalgte og tariff ved at ansatte tvinges ut av tariffområdet og presses til å etablere seg som selvstendig næringsdrivende. I kommuner er det eksempler på at ca. 20 % av de ansatte er tilkallingshjelp, ekstrahjelp og står på ringeliste. Trondheim kommune kjøpte gjennom rammeavtaler vikartjenester fra bemanningsbyrå for 94,2 millioner kroner i 2018. Byggfagforeningene i Oslo-området har ved en rekke kartlegginger vist at de 6 største bemanningsbyråene var 6 ganger så store som de 6 tradisjonelt største entreprenørene i 2015. I 2017 var 1 av 4 innleid, og det var 85 % lovbrudd.

Stortingsflertallet (Rødt, SV, AP, SP, KrF) vedtok 22. juni 2018 viktige endringer i AMLs regler om fast og midlertidig ansettelse og innleie fra bemanningsforetak. Endringene trådte i kraft 1. januar 2019. Innholdet i begrepet *fast ansettelse* presiseres. Arbeidere kan ikke lenger ansettes fast uten garantilønn. Innleie kan kun avtales med tillitsvalgte i virksomhet som er bundet av tariffavtale inngått med fagforening med innstillingsrett etter arbeidstvistloven. NHO Service og Handel prøvde å omgå de nye reglene. I 2019 var det ingen bedring i omfang eller lovlighet, til tross for innstramningene i AML. 3. rapport fra Byggfagforeningene i Oslo-området høsten 2019 om omfanget av innleie i bygge-bransjen i Oslo Akershus, viser at fortsatt var 4 av 10 innleid fra bemanningsbyråer og 80 % av innleie fra byråene var ulovlig. Det samme viser rapport av virkeligheten fra Byggfagforeningene i Bergen. Rapport fra Byggfagforeningene i Trondheim viser et noe mindre omfang.

Trondheimskonferansen 2020 oppfordrer fagbevegelsens organisasjonsledd

1. til å videreføre de politiske streikene fra 15. november 2017, 6. mars 2018 og 6. mars 2019 med forbud mot bemanningsbyrå, og for offentlig arbeidsformidling fram mot Stortingsvalget 2021. Som et strakstiltak må forskriftsadgangen i AML § 14-12 (5) brukes for å forby bemanningsbransjen i pressede bransjer og regioner.
2. til å ta tak i all ulovlige innleie i bedriftene, misbruk av NAV-tiltak, bruke forhandlingsmulighetene, tviste og løfte saker i media.
3. til å skolere, samarbeide og aksjonere på tvers av fagforeninger ramma av innleie og bemanningsbransje.
4. til å ha større evne til å inkludere flere med minoritetsbakgrunn i organisasjonene.
5. til å kreve ei tilstrekkelig bemanning med faste ansettelser der arbeidsmiljølovens arbeidstidsbestemmelser systematisk brytes.

II. Tariffoppgjør og likelønnskampen.

Reell likestilling forutsetter økonomisk likestilling! Hvis alle jobbet heltid i 2018, ville kvinner i gjennomsnitt hatt 87,1 % av menns lønn. Deltid og midlertidige stillinger rammer kvinner i større grad enn menn, og overtid- og bonusordninger øker skjevheten, slik at ulikheten er mye større enn 87,1 % om vi ser på faktisk utbetalt lønn. Den regjeringsoppnevnte Likelønnskommisjonen 2006-2008 foreslo en likelønnsrett til et lønnsloft for utvalgte kvinnedominerte yrker i offentlig sektor. Forslaget om 3 milliarder kroner vil være en god begynnelse. Arbeidsløsheten er fortsatt uakseptabelt høy og andelen av befolkningen (15 – 74 år) som er sysselsatte har gått ned. Før den økonomiske krisa i 2009 var andelen sysselsatte 72 %. SSB-tall fra 3. januar 2020 viser at 108.000 (3,8 % av arbeidsstyrken) var arbeidsløse, og andel sysselsatte var så lav som 67,5 %. Høyrekrefter har til enhver tid brukt arbeidsløshet som et middel for å disiplinere arbeidsfolk og fagorganiserte fra å stille klare krav til høyere lønn og bedre arbeidsvilkår.

Trondheimskonferansen 2020 oppfordrer fagbevegelsens organisasjonsledd

1. til å bekjempe ulik lønn både mellom langtidsutdanna og andre yrkesgrupper i privat og offentlig sektor. Lønnspolitikken skal bygge på lik status og lik lønn for arbeid av lik verdi på tvers av kvinne- og manddominerte yrker. Likelønnsaksjonene fra 2018 må styrkes og videreføres med nye aksjoner.
2. til å kreve at Regjeringen / Stortinget avsetter ekstraordinære likelønnsretter i offentlig sektor ved de kommende tariffoppgjør, og at arbeidslivets parter forhandler fordelingen av disse.
3. til å kjempe for å avvikle individuelle og «trynefaktorbaserte» lokale lønnsystemer i offentlig sektor.
4. til å prioritere lønnsgarantiordninger med reguleringsmekanismer for å oppnå likelønn i privat sektor. For å sikre at lavtlønns- og likelønnsstillegg treffer riktig, må disse tilleggene basere seg på den enkeltes lønn i de ulike tariffavtalene. Ikke på de ulike bransjenes gjennomsnittlige lønnsnivå.
5. til å prioritere krav om gradvis å innføre 6-timersdag/30-timersuke med full lønnskompensasjon ved å kreve 1/2 time kortere normalarbeidsdag i hvert av tariffoppgjørene 2022, 2024 og 2026.
6. til å kreve lovfesting av 37,5 timers uke for å harmoniseres dagens lovbestemmelser med nåværende tarifferte arbeidstid.
7. til å møte misbruk av tvungen lønnsnemnd med å videreføre streiken dersom arbeidskonflikten ikke setter liv, helse og personlig sikkerhet i fare.

III. Progressiv industripolitikk for Norge i møte med økende forskjeller og miljø- og klimaendringene.

Trondheimskonferansen slutter opp om klimaavtalen inngått i Paris 2015. De globale klimagassutslippene må drastisk ned dersom vi skal kunne begrense temperaturstigningen til mellom 1,5 og 2 grader i 2050. Innsatsen må intensiveres for å nå vårt nasjonale mål om kutt i klimagassutslipp på 40 prosent innen 2030. Fagbevegelsen må erkjenne at det er umulig å nå de globale klimamålene uten en omfattende omfordeling. Fra de som har mye til de som har lite eller ingenting. Norge må også bidra til utslippskutt og klimatilpasning og være en miljøpådriver i internasjonalt samarbeid.

Trondheimskonferansen 2020 mener en progressiv industripolitikk for å løse miljø- og klimamål innebærer

1. En aktiv statlig industripolitikk for å elektrifisere samfunnet basert på fornybar kraft, å effektivisere og redusere energibruken, satse på oppgradering av eksisterende vannkraftverk, satse på hydrogen og offshore vindkraft, samt realisere fullskala karbonfangst og lagring.
2. En vellykket global klimapolitikk vil føre til lavere olje- og gassforbruk. Petroleumsnæringens andel av sysselsetting og økonomi vil reduseres, med behov for å omstille eksisterende og utvikle nye næringer.
3. Klimaomstilling må være rettferdig. Oppslutning om endringer forutsetter bedriftsdemokrati med reelt partssamarbeid og medvirkning. Velferdsstatens sikkerhetsnett må gi trygge rammer for dette.
4. Karbonavgift til fordeling (KAF) kan være et effektivt virkemiddel for å bremse klimaskadelige utslipp og få fart på grønn omstilling. KAF må utredes og vurderes innført i Norge og i samarbeid med andre land.
5. En progressiv industripolitikk som skal bidra til å nå klima og miljø mål fordrer at man bruker, og videreutvikler det eksisterende lavutslippsalternativet for langtransport som jernbanenettet representerer. Staten skal sørge for at gods på bane er et attraktivt tilbud for industri i Norge.
6. Norsk fisk skal foredles i Norge.
7. Et initiativ til en global gjenvinningsordning for engangsplass med sterke incentiver for resirkulering, og en gjeninnføring av statlig eierskap og ansvar for mottak og deponering av spesialavfall.

8. Tiltak for å begrense CO₂-utslipp: Forbud mot drenering av myrer. Restaurering av drenerte myrer. Dette er viktig for vern av artsmangfoldet og det vil holde tilbake flomvann.

Trondheimskonferansen 2020 slutter opp om Industriaksjonens kampsaker for å fremme en nasjonal offensiv industripolitikk:

1. A) Styrk høyproduktivitetsmodellen i norsk industri; B) Norske oppdrag til norsk leverandørindustri; C) Norsk kraft til norsk industriutvikling; D) Offensiv næringspolitikk i strategiske næringer, herunder Bærekraftig petroleumpolitikk, Bioøkonomi – fra fossile til fornybare karboner, Skog- og trenæringen, Næringsmiddelindustrien, Avfalls- og gjenvinningsindustrien og Prosessindustri, vareproduksjon og forsvarsindustri. E) Norsk industri deltar aktivt i godsoverføring fra vei til bane og sjø.

IV. Fokus på de tillitsvalgte og deres rolle på arbeidsplassene og arbeiderkollektivet som fellesskap og metode for en sterk fagbevegelse - økt bruk av faglige kampmidler.

Fagbevegelsen og faglige rettigheter er fundamentet for et velfungerende arbeidsliv og en solidarisk utvikling av samfunn- og arbeidsliv. Tillitsvalgtes kjerneoppgave er å sikre medlemmenes andel av verdiskapingen i form av økt kjøpekraft, jevn fordeling og sosiale forbedringer. Tillitsvalgte har en viktig rolle for å fremme et organisert, anstendig og produktivt arbeidsliv hvor arbeidsfolks interesser og demokrati styrkes. Mange tillitsvalgte har de seinere år blir stående i en utsatt situasjon som forsvarere av arbeidskamerater mot vilkårlig behandling, forsøk på å pulverisere arbeiderkollektiv gjennom nye selskapsstrukturer, innleie og oppsplitting av bedrifter.

Arbeidskraftkjøpere utvikler en lederkultur med trakassering av tillitsvalgte og motarbeiding av fagorganisering. Det fordrer at fagbevegelsen utvikler sosialt orienterte grunnorganisasjoner med aktive klubber basert på velfungerende arbeiderkollektiver. Fellesforbundets klubb i matleveringsbedriften Foodora AS er et lysende eksempel, som høsten 2019 seiret etter å ha streiket for i 38 dager for tariffavtale. De har gått i spissen for fagorganiserte ansatt i selskaper i plattformøkonomien.

Det er fagbevegelsen og de fagorganiserte sjøl som avgjør bruk av faglige kampmidler. Kamp for tariffavtaler de seinere år har vist at det avgjørende for å vinne var sympatistreikvarslene fra fagorganiserte i andre fagforbund.

Trondheimskonferansen 2020 oppfordrer fagforeningene

1. til å følge opp tillitsvalgtåret 2019 ved å styrke arbeiderkollektiver og tillitsvalgte med økt bruk av ressurser til opplæring, frikjøp og nettverksbygging på tvers av fagforeninger for å kunne dele erfaringer om å fremme organisasjonsbygging, aktive medlemmer og partssamarbeid.
2. til å mobilisere støtte i form av boikott, blokade og fanemarkeringer, også i streikens forspill, for at ikke bedrifter gis tid til å trakassere organiserte til å frafalle tariffavtalekrav.
3. til å planlegge sympatistreik(er) før streikestart for tariffavtaler. Sympatiaksjoner må gjøres enklere og raskere å starte, og at omfang og lengde kan variere, særlig ved krav om å opprette tariffavtale. Klubber / Fagforeninger må vedta prinsipielt at de er villig til å sympati-streike når andre slåss for tariffavtale.
4. til å oppfordre LOs lokalorganisasjoner og nettverket av LO-lokalorganisasjoner, LO-NLO, om å arrangere erfaringsseminarer for tillitsvalgte om fagforeningsfiendtlige metoder klubber/tillitsvalgte kan bli utsatt for, og hvilke mottiltak som i praksis har fungert.
5. Å vise solidaritet med bevegelse verden over som kjemper for arbeidsrettigheter, folkestyre og bærekraftig forvaltning av naturen.

V. Fagbevegelsen og venstresidas politiske makt – en ny kurs for framtida.

Stortingsvalget 2017 viste at politiske partier ikke vinner valg og et mandat for et venstresidealternativ hvis man ikke appellerer til arbeidsfolk og fagbevegelsen. Fagbevegelsen må være pådriver inn mot politiske partier og reise selvstendige krav i et faglig politisk samarbeid med flere rød-grønne partier. Da vil tillitsvalgte og medlemmer kunne aktiviseres, allianser utvikles, og det nyliberale prosjektet bekjempes.

Trondheimskonferansen 2020 oppfordrer til å mobilisere for

1. Rødgrønt flertall ved stortingsvalget i 2021 gjennom egne konkrete fagbevegelseskrav til partiene og med fagforeninger og LOs lokalorganisasjoner som pådrivere.
2. Politisk markering foran Stortinget 9. mars 2020, når høringsfristen for North Connect kabelen utløper.

Trondheimskonferansen 2020 fremhever 19 krav for en rødgrønn politikk:

1. Forby dagens bemanningsbransje – ja til offentlig arbeidsformidling.

2. Stans North Connect strømkabelen – norsk kraft til norsk industri.
3. Aktiv næringspolitikk i stedet for skattekutt, at prinsippet om næringsnøytralitet forkastes, ervervsloven gjeninnføres, og omstilling uten arbeidsløshet.
4. Deler av Statens Pensjonsfond utland på ca. 10.150 milliarder kroner må brukes til å investeres i industri og infrastruktur, som gir høyteknologisk industriutvikling nasjonalt som bidrar til globale klimaløsninger.
5. Nei til Norsk deltagelse i EUs energiunion ACER. Allerede fattede vedtak om ACER må reverseres.
6. Ta tilbake tapte rettigheter og styrk AML, herunder kollektiv styring av arbeidstida med sentral faglig kontroll med lokale arbeidstidsordninger, faste ansettelse på heltid, og fagforeningers kollektive søksmålsrett ved ulovlig innleie og midlertidige ansettelse.
7. Rekommunalisering og fellesskapsløsninger for å erstatte velferdsprofitører, konkurranseutsetting, anbud og privatisering. Sykehusene tas tilbake fra bedriftsøkonomiske foretak til folkevalgt forvaltningsstyring.
8. Helse- og sosialpolitikken må ikke tvinge ansatte til å bryte helsepersonelloven slik at krav om faglig forsvarlighet og omsorgsfull hjelp ikke kan følges.
9. Kuttene i ytelse for arbeidsavklaringspenger må reverseres, potten til Varig tilrettelagt arbeid økes og levealdersjustering for uføre må opphøre.
10. Bruk av reservasjonsretten mot EØS direktiv som undergraver arbeidsplasser, offentlig velferd og faglige rettigheter.
11. Gjenreis et statlig helhetlig jernbaneselskap på drift og infrastruktur.
12. Liberaliseringa av drosjenæringa blir reversert.
13. Vann er en menneskerett. Sikre demokratisk kontroll over vannressursene og slå tilbake alle forsøk på kommersialisering.
14. Læren om fagbevegelsen, trepartssamarbeidet og den norske samfunnsmodellen må vektlegges mer i læreplaner for det norske skoleverket, i alle trinn.
15. Jobbe for at det utvikles lovverk som sikrer rettferdig beskatning av multinasjonale selskaper.
16. I WTO forhandles viktige spørsmål om hvordan data skal behandles. Forsvar retten til å bestemme at data skal kunne lagres nasjonalt og retten til innsyn i kildekoder. Data skal være den enkeltes eiendom og ikke de store tekno-gigantenes.
17. I kommuner som har havn, skal havna styres etter ILO 137.
18. Staten må kompensere ekstrakostnaden ved elektrifiseringen av fergeflåten, slik at fergetakstene blir på et nivå som kystbefolkningen kan leve med.
19. Kreve en endring for menneskene i flyktingleiren Moria på Lesbos! Situasjonen for menneskene i flyktingleiren Moria på Lesbos har fått fra vondt til verre, til å bli en humanitær krise. Leiren som er bygget for 3000 mennesker huser nå nesten 20.000. Antallet vokser fra dag til dag, og leveforholdene i leiren blir enda verre.

VI. EØS og fagbevegelsen

Det indre markedet i EU og EØS fungerer som en pådriver for en nyliberalistisk kapitalisme. Et viktig delmål er bruke et felles arbeidsmarked for å fremme konkurransen i land og mellom land. Via traktater, direktiver, forordninger og pålegg settes denne politikken ut i livet, ofte i strid med nasjonale lover og opparbeidede rettigheter. EØS er ikke noe klassekompromiss. Tvert om, systemet er udemokratisk fordi folkestyret undergraves, og usolidarisk fordi fagbevegelsen svekkes. På denne måten bidrar EØS til å styrke høyresida og arbeidskjøperne sin makt i det norske samfunnet.

Erstattes EØS-avtalen med en handelsavtale, kan vi kvitte oss med EU-direktiver om utstasjonering, tjenester og vikarbyråer. Vi kan da også kreve at våre bestemmelser for reise-, kost og losji skal gjelde alle arbeidstakere i Norge, kreve at virksomheter med tariffavtaler skal prioriteres ved offentlig oppdrag, samt holde Norge utenfor Acer og EUs jernbanepakke fire.

Trondheimskonferansen 2020 oppfordrer til fortsatt kamp mot EØS.